REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURÍ de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger. Eksteiu Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banî pentru o publicare. — Publicărî mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banî.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare d.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunî 12 cor., pe trei lunî 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francî, pe șése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francî.

Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorî.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Tórgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunî 10 cor., pe trei lunî 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunî 12 c., pe trei lunî 6 corone. — Un esemplar 10 banî. — Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 71. Brașov, Vinerî 29 Martie (11 Aprilie). 1902.

Cine a spart solidaritatea?

III.

Pentru cei-ce formau așa ḑisul grup tribunist, solidaritatea era, cum vĕḑurăm, numai o vorbă gólă fără de valóre, — în colónele ḑiarului lor, — de fapt însĕ, în raporturile lor cu partidul, devenise pentru ei chiar o piedecă, căcî din causa acestei solidaritățî, care era luată în serios atât de Românii ardelenî, cât și de cei bănățenî și ungurenî, ei nu-șî puteau face mendrele.

După-ce Ioan Slavicî a făcut un desĕvêrșit fiasco cu debutul sĕu ca polițaiŭ la granițele orientale ale împĕrăției, cu scopul declarat „de a salva buna reputațiune a poporului român“ și în ajunul plecării sale peste graniță s'a vĕḑut silit a mărturisi însuși, că Ardelenii nu vor sĕ-l pricépă, ba că fórte mulțî dintre abonații „Tribunei“ sătui de activitatea sa denunțiatorică, au refusat a mai primi ḑiarul și i-l'au retrimis — și după-ce „Tribuna“ ajunse la 1891 în stare de lichidare, lui E. Brote și ortacilor sĕi nu le mai rĕmase decât o singură scăpare: memorandul.

Memorandul avea sĕ salveze „Tribuna“ și politica grupului. Memorandul avea sĕ facă tóte minunile, ce nu le-a putut face solidaritatea, însĕ, bine înțeles, numai memorandul dus de ómenii grupului și sprijinit de o mișcare dirigeată de „ghinerarii“ tribuniștî.

Așa și numai așa are înțeles ceea-ce vor sĕ ḑică cuvintele „politica memorandistă“, și „campania memorandistă“ căcî alt-fel ce mama focului ar puté ei sĕ esprime prin acestea? „Politică“ memorandistă la noi era și este un *nonsens*, ea capĕtă înțeles numai avênd în vedere acele intrigî condamnabile, carî au țintit a esploata memorandul pentru nisce nisuințe egoiste a parte ale lor, ce se deosebiau de nisuințele partidului, care timp de ḑece anî dela 1881 a pus cea mai mare greutate pe solidaritatea națională.

Cercul tare al solidarității nóstre naționale a trebuit sĕ fie slăbit la conferența din 1892, căcî altfel cum ar fi putut ómenii grupului, sĕ isbutéscă cu propunerea lor de „neamânată așternere a memorandului“, când ei erau convinșî, că „numai din causa solidarității presentarea lui a fost amânată an de an“.*)

Ei bine, matadorii „tribuniștî“ au și întrebuințat tóte mijlócele bune și rele, iertate și neiertate, ca sĕ ajungă la biruință pe socotéla solidarității naționale.

După-ce anî de ḑile au intrigat dimpreună cu „compania Slavicî“ și cu unele ḑiare de dincolo cu totul neorientate asupra politicei nóstre ardelenescî, în contra comitetului partidului, și după ce au încercat a sădi în tot chipul buruiana veninósă a neîncrederei în sînul partidului, suspițiónând și calomniând sistematic pe bărbații independențî și meritațî din sînul nostru, — ivindu-se pe neașteptate necesitatea de a se convoca conferența națională, în urma disolvării dietei în cap de érnă, ei au pus tóte la cale și au făcut mai mult decât le era permis, ca sĕ pótă sĕ continue „campania“, care spre nenorocirea lor și a partidului avea sĕ le aducă biruința în afacerea memoriului.

„Campania memorandistă“ au început'o prin urmare cu mult înainte de 1892. Mai întâiŭ trebuia discreditate persónele, carî aveau trecere și influință în partid. Acésta n'o puteau face alt-fel decât lățind tot felul de minciunî despre intențiunile, ce le-ar avé acești bărbațî, de-a împiedeca presentarea memorandului. Mișelia merse așa departe, încât celor ce susțineau pe basa convingerilor lor mai bune, că ar fi o calamitate decă partidul s'ar pripi de a face pasul așternerei memorandului, fără pregătirea necesară și fără a aștepta sosirea timpului priincios pentru acésta, li se imputa chiar antidinasticism, ne mai vorbind de învinuirile, că ar fi vênduțî Ungurilor, „kossutiștî“, „rusofilî“ și Dumneḑeu mai scie ce.

Creḑut'au matadorii „tribuniștî“ în adevĕr la 22 Ianuarie 1892, că pasul propus de ei, pe care voiau sĕ-l facă de a ruptul capului, va avé un resultat favorabil? Nu vorbim de marea majoritate a acelor delegațî ai conferenței, carî, sedușî, au votat cu ei, nicî chiar de majoritatea membrilor aleșî în comitet. Despre toțî aceștia nu ne îndoim, că au procedat în bună credință și în speranța, că întreprinderea va aduce națiunei numai bine.

In cât pentru „matadorî“ însĕ tóte faptele lor începênd dela 1887 și până în ḑiua de aḑî indică contrariul.

*) Ideile aceste sunt depuse în „Tribuna“ dela 1891 nr. 217 (nu 117 cum s'a tipărit în articolul de erî.)

Baccelli către studenții românî.

D-l *Baccelli*, ministrul agriculturei în Italia, a pronunțat la recepțiunea dată în onórea studenților românî la Roma (6 Aprilie) următorul discurs:

„Iubițî și valoroșî Românî!

„Mult mai mult de cât marmora și bronzul, pe carî este gravată istoria, și mai bine, decât tradițiunile popórelor, pe carî timpul adesea-orî le distruge, purtațî voi în sângele vostru reînoit de o curmezișul atâtor generațiunî o înaltă, profundă și intactă convicțiune, *că voi sunteți fiî acestei Rome*, căreia două-ḑecî și șépte de secole i-au dat dreptul de-a se numi nemuritóre.

„Acéstă nobilă fraternitate ne unesce decî cu voi și *noi ne declarăm mândri de valórea vóstră și de constanța vóstră afecțiune.*

Voi sunteți pentru noi o *avant-gardă latină nebiruită*. pentru orî-ce eventualitate posibilă.

„Traian, acel împĕrat eroic, care viețuiesce și palpită în sufletele vóstre, ca și în ale nóstre, a asigurat legiunilor sale triumfătóre posesiunea țĕrilor invidiate și încântătóre.

„Tot ce este mare pentru voi, a fost făcut de Traian.

„Voi ḑiceți, că Traian cu o tăietură de sabie a despărțit lanțul de munțî, că rostogolirea din vêrful munților voștri este tunetul lui Traian, că calea laptelui din constelațiunî este calea lui Traian.

„Bucurescii sunt așa-dér Roma Orientului.

„Din sufletele vóstre pline de iubire se revarsă un lirism pentru antica patrie și din ele ies himnurî de fericire pentru Roma-mamă.

„Și *Carmen Sylva*, care întrece pe cei mai grațioșî poețî modernî, amestecă cu anticul laur roman, ce póte încorona capul regelui vostru, raḑele virtuților sale atât de încântătóre.

„Astfel istoria și poesia se contopesc în sufletul poporului vostru și crează între noi o legătură indestructibilă.

„Trăiéscă România!“

Croații și Vaticanul.

Am semnalat deja erî, că archiepiscopul *Sladler* din Seraievo a fost de curênd în Roma și în numele tuturor episcopilor croațî din monarchie a înmânat papei o representațiune în afacerea institutului San-Girolamo. Étă pasagele mai marcante din representațiunea episcopilor croațî:

Spune la început cât de mult s'au bucurat Croații pentru numirea justă și corectă, ce i-s'a dat institutului anul trecut (*Pro croatica gente*) și cât de neplăcut se simte atins aḑî, după-ce Sf. Scaun a dat institutului vechia numire de *illiric*. Națiunea croată e estrem de mâhnită din causa acésta, și o dóre. că Vaticanul ascultând nu într'atâta de diplomația austro-ungară, cât mai mult de protestul micului Muntenegru, a retras numirea *croatica* din brevă.

Amărăciunea poporului croat este așa de mare, încât s'a consolidat în sufletul sĕu *gândul de a-se rupe de către Roma.* Pentru-ca acésta sĕ nu se întémple, Sf.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“.

Islamul în Europa.

(Fine).

Ca remediu pentru ranele mortale, pe carî Europa ni-le inflige la fie-care pas, voi ne purtațî pe dinaintea ochilor strălucitórele avantage ale civilisațiunei vóstre.

Mare Dumneḑeule! Suntem noi óre atât de orbî, ca sĕ nu vedem prodigiile progreselor vóstre? Dér încă odată, nu este vorba despre valórea intrinsecă a progreselor vóstre? Noi le detestăm, le respingem, fiind-că voi le presentațî ca fructe directe ale unei doctrine, care este negațiunea Dumneḑeului nostru unic și ruina întregului univers musulman.

Nu e nicî o îndoiélă, că în Indii, în Africa, în Asia centrală, ne-ațî adus marî avantage materiale, însĕ, dată fiind grandórea infinită a Dumneḑeului Islamului, ar fi posibil óre, ca sĕ putem pardona un singur moment dominațiunea unui D-ḑeu restignit, care vine sĕ proclame căderea Dumneḑeului nostru infinit, stăpân atotputernic al universului?

Sĕ scițî dér voi cuceritori creștinî, că nicî un calcul, nicî o comóră, nicî un miracol nu ne va puté nicî-odată reconcilia cu dominațiunea vóstră impie. Sĕ scițî, că chiar și vederea drapelului vostru la noi, este o tortură pentru sufletul Islamului, cele maî marî binefacerî ale vóstre sunt tot atâtea pângărirî impuse conscienței nóstre și cea mai ardentă aspirație a nóstră, nu vĕ îndoițî, că e de a ajunge ḑiua fericită, când vom puté șterge ultimele vestigii ale afurisitului vostru imperiu.

De alt-fel, trebue sĕ vĕ mărturisim, că aḑî noi suntem cei dintâiŭ, carî vĕ binecuvêntăm violențele.

Acestea ne-au învĕțat a ne cunósce mai bine. Noi scim acum, că noi suntem trei sute de milióne.

O concentrație organisată ne-a lipsit, voi ne-ațî învĕțat necesitatea ei imperiósă. Detestându-vĕ, v'am studiat în aceiașî timp instituțiile vóstre politice, organisațiunile vóstre militare, până și ierarchiile vóstre religióse.

Afară de armele nouĕ, pe carî providența ni-le procură prin propriile vóstre mijlóce, voi înșî-vĕ a-țî redeșteptat credința nestinsă a eroicilor noștri martirî.

In fața pericolului creștin, noi am uitat certele nóstre de secte.

Unitatea islamică se ridică dela un capĕt al lumei la celălalt și un suflu misterios ne mână spre sfântul nostru destin.

Nu ne amenințațî cu armele vóstre!

Ce ne importă succesele din acéstă lume! Victoria și înfrângerea sunt opera lui Dumneḑeu.

Datoria nóstră e de a muri bine, ér lumea scie de trei-spre-ḑece secole ale istoriei, cum scim noi sĕ murim.

* * *

Lumea s'a schimbat.

Comunicațiunile rapide și desvoltarea generală a instrucțiunei, au format la tóte popórele nóstre o clasă de elită, avidă de învĕțătură și deja abilă de a conduce. Turcii noștri tinerî, Babii noștri, nouĕle nóstre confraternitățî, tóte sectele nóstre, sub forme variate, sunt animațî de același gând, de aceeașî necesitate de a merge.

Spre care țintă?

Póte spre civilisațiunea creștină?

Nicî-odată!

Vom repeta de-o miie de orî, că un acord între noi și între concepțiunile vóstre religióse este o imposibilitate. Nu este și nu póte sĕ fie, decât o singură cale de reconciliare între noi, acésta este, ca Europa sĕ ne presente o civilisațiune *laică*, completamente independentă de orî-ce solidaritate *trinitară*.

Dér unde sĕ găsescî în Europa o asemenea civilisațiune?

Noi vedem pretutindenî grave resóne, carî nu permit nicî unuia din suveranii voștri, sĕ-și separe causa de aceea a bisericelor stabilite.

Regele Angliei este protectorul oficial al credinței creștine.

Impĕratul rusesc este șeful religios al ortodoxiei.

Impĕratul Germaniei, amicul personal al Sultanului, ne arată cu o mână sabia, cu cea-laltă evanghelia.

Scaun e rugat sĕ redea institutului numirea îndreptăţită croatică, care a fost înlocuită numai în urma intervenţiei diplomaţiei adversare. Schimbarea de nume nu s'a întêmplat pe basa dreptului şi a dreptăţii şi póte că diplomaţia austro-ungară nicĭ nu ar fi înduplecat pe Sf. Scaun a face acésta, decă principele Muntenegrului n'ar fi influinţat printr'o misiune estra-ordinară, ce a trimis'o la Roma.

Cu date istorice se póte dovedi, că Muntenegru, ca atare, n'a avut nicĭ-odată vr'un drept la acest institut. Pentru-ca afacerea sĕ se aplaneze pe cale pacînică, episcopii croaţi au propus totuşĭ, ca la numirea de *pro croatica gente* sĕ se adaugă: *pro catholicis serbis archidiocesis Antivarensis*, ce ar fi putut mulţumi pe Muntenegru.

„E notoric, că inimicii Croaţilor, mai ales însĕ Maghiarii, îşĭ încórdă tóte puterile de a răpi numele nostru croat, şi după-ce acésta nu li-a succes, vréu sĕ ni-se ia institutul San-Girolamo şi a-l investi c'un nume exotic, numai ca numele croat sĕ fie esclus tot aşa cum li-ar plăcé mai bine sĕ-l nimicéscă“.

Pe basa acestora, representaţiunea episcopilor rógă pe Papa sĕ dea ascultare rugării lor şi sĕ învestéscă institutul cu singura numire corectă de *pro croatica gente*...

*

Foilor unguresci li-se telegrafézá din Agram, că la protestul episcopilor croaţi, papa ar fi rĕspuns, că în timp de opt lunĭ i-s'au făcut multe neplăcerĭ din causa institutului San-Girolamo şi că n'a putut sĕ scape de neplăcerile acestea, decât redând institutului numirea vechie de illiric.

La observarea archiepiscopului, că din causa acéstă eventual mulţĭ croaţĭ îşĭ vor părăsi credinţa catolică, papa sĕ fi rĕspuns, că ar regreta adênc acest pas necugetat, dér crede, că aşa ceva nu se va întêmpla. Apoi sĕ fi ḑis, că a decis *sĕ nu mai facă nicĭ o schimbare*, sĕ rĕmână numirea vechie, care nu schimbă nimic din esenţa lucrului.

*

Pressa maghiară e grozav de cătrănită în contra archiepiscopului Stadler, care a „cutezat“ sĕ acuse pe Maghiarĭ înaintea papei şi sĕ-i presente ca duşmanĭ ai Croaţilor, şi cer pedepsirea lui, pentrucă în calitate de archiepiscop în Serajevo s'a alăturat la acţiunea episcopilor croaţi, a vorbit chiar în numele lor, fapt, ce ar constitui o ingerenţă nepermisă.

Fusiunea partidelor oposiţionale croate. Din Agram se anunţă, că partidele oposiţionale croate vor fusiona şi pe viitor for forma un singur partid.

Cine a propus tratările de pace? O telegramă din Haga anunţă, că după informaţiunile, ce le-a primit *Krüger*, lordul *Kitchener* a început negocierile de pace. Burii însĕ sunt unanim pentru a susţiné hotărît condiţia independenţei.

O voce despre Românii bucovinenĭ.

„Deutsche Zeitung“ din Viena publică un articol remarcabil despre situaţia Românilor bucovinenĭ.

Ca tesă generală, autorul ţine a arăta situaţia germanismului în Bucovina, faţă de celelalte naţionalităţĭ, pentru a ajunge la conclusiunea cu cine Germanii au a-se alia, pentru a nu pierde terenul câştigat. Conchide a arăta, că lupta trebue îndreptată în contra Rutenilor, al căror numĕr cresce pe fie-ce ḑi.

Téma, la început, era de Românĭ şi autorul recunósce, că pe timpul ocupărei Bucovinei, Românii erau în mare majoritate stăpânĭ pe teritoriu. Astăḑĭ lucrurile sunt schimbate şi statistica dovedesce acésta. Astfel, pe când Rutenii, din micul numĕr ce erau la început, astăḑĭ au ajuns la numĕrul de 268,367, Românii au scăḑut la 208,309. Acéstă disproporţie însĕ e menită sĕ créscă, de óre-ce populaţiunea rutênă cresce ḑilnic prin imigrare, pe când populaţia românéscă scade mereu.

Autorul arată şi causele pentru carĭ populaţia română descresce. In primul rênd vine emigrarea în România. Fórte mulţĭ Românĭ din Bucovina emigréză în România şi părăsesc astfel vatra veche, în speranţa de a găsi în Regatul român putinţa de a prospera mai repede.

A doua causă însĕ, care e chiar primejdiósă, e uşurinţa cu care Rutenii desnaţionaliséză pe Românĭ. Étă cum se face acéstă operaţiune, după autorul articolului din „Deutsche Zeitung“:

— „Românii sunt harnicĭ, iuţĭ şi deşteptĭ. Ei învaţă repede o limbă, pe când Rutênul e greoiŭ, încăpăţinat, care cu nicĭ un preţ nu se lapĕdă de limba lui. Sătenii românĭ fiind în des contact cu Rutenii, sunt siliţĭ a învĕţa limba rutênă, pentru a-se puté înţelege cu ei şi curênd limba rutênă ia locul limbei lor originale. Odată acest pas făcut, restul vine dela sine şi după o generaţiune Românii sunt desnaţionalisaţĭ.“

Autorul aduce ca dovadă faptul, că multe sate şi locurĭ ce aveau nume românescĭ, sunt aḑĭ cu desăvêrşire rutenisate.

In acţiunea lor Rutenii sunt ajutaţĭ de Rusia, care trimite agenţĭ şi banĭ în acest scop. In afară de acésta esistă în Rusia multe societăţĭ secrete, carĭ nu au alt scop, decât de-a favorisa desvoltarea slavismului.

Pentru a puté lupta cu succes în contra acestei primejdii, nu le rĕmâne Românilor — ḑice „D. Z.“ — decât a-se alia cu Germanii şi a duce lupta în comun.

Situaţia in Austria.

Situaţia parlamentară austriacă a devenit şi mai încurcată în urma conflictului ce s'a declarat între guvern şi partidele germane.

Alaltă-erĭ s'a redeschis *„Reichsrath“*-ul, la ordinea ḑilei fiind continuarea desbaterei budgetare. Deputatul *Hoffmann-Wellenhof* s'a plâns, că budgetul cuprinde mĕsurĭ menite a înfiinţa institute pentru interesele poporaţiunei slave în contul Germanilor. Cehii sunt favorisaţĭ, şi de aceea oratorul declară în numele partidului sĕu, că Germanii vor lupta în *cea mai estremă opoşiţie*, până când nu li-se va da satisfacţie pentru trecut şi garanţii faţă de viitor. (Vii aprobărĭ la Germani).

Ministru-preşedinte *Koerber* declară, că guvernul ţintesce la liniştirea spiritelor. El e leal faţă cu tóte partidele. Cestiunea naţională vré s'o tracteze numai pe lângă înţelegerea dintre partide. In cameră nicĭ partidul slav, nicĭ partidul german nu formézá majoritatea, prin urmare partidele cele-lalte mai micĭ pot sĕ-şĭ esercite dreptul de vot în direcţia aceea, care le garantézá sprijin mai mare şi dela care pot aştepta mai mult orĭ mai puţin. Pasiunile unilaterale, ce domnézá partidele, le face pe acestea sĕ se rĕcéscă una faţă cu alta, una pe alta se împiedecă în desvoltarea intereselor lor naţionale. *Unica soluţiune mulţumitóre se află în compromisul partidelor naţionale.* Decă guvernul va fi autorisat cu ast-fel de compromisurĭ, atuncĭ vor fi escluse votărĭ ca aceea în afacerea Cilli. Decât cestiunea votării, mai importantă este însa-şĭ cestiunea Cilli, cestiune curat culturală. Slovenii nu s'au putut bucura până acum de proprietatea lor, fiind-că cestiunea Cilli a devenit tot mai periculósă pentru pacea internă... Guvernul stă departe de orĭ-ce luptă. Decă alte state profită din unitatea naţională, popórele Austriei poliglote sunt avisate la buna convieţuire, căcĭ numai ast-fel póte prospera statul, care este scutul şi tăria tuturor.

Koerber a fost des întrerupt de Germanĭ.

Anumite cercurĭ parlamentare speră cu tóte acestea, că tractările de împăciuire vor succede şi că pe urma lor pacea se va restabili.

„Ballon d'essai“.

Sub titlul „Urmaşul episcopului Goldiş“ se depeşézá din Arad unui ḑiar din Clusiŭ următórele cu data de 8 Aprilie:

„Privitor la urmaşul episcopului Goldiş opinia generală este, că proximul sinod diecesan va alege pe vicarul dela Oradea, V. Mangra

Inainte de trei anĭ partidul lui *Mangra* a fusionat cu Românii patrioticĭ şi în urma acestei fusiunĭ a devenit posibilă alegerea episcopului Goldiş, care era cu sentimente maghiare. *Mangra* şi partidul sĕu din acest moment s'a lăsat de politica de mai nainte şi a cultivat în mod sincer *„prietinia maghiară.“*

Hamsea, actualul vicar, *Puşcariu*, archimandritul din Sibiiŭ şi *Musta*, archimandritul din Caransebeş, chiar decă vor candida, nu pot conta la succes, pentru-că din cei 60 membri „de sigur“ 40—45 îşĭ vor da votul lui Mangra.

Vorba grecului. care întrebat la tribunal de ce jócă la hazard, a rĕspuns: „Ma i-o no zoco la azardo, i-o zoco „la sigoro.“ — Bre! Bre!

*

„Egyetértés“ publică deasemenea o corespondenţă, ce i-se trimite din Arad, cu data de 8 l. c. Drept candidaţĭ la episcopie pune pe A. Hamsea şi V. Mangra. Cel dintâiŭ, ḑice, conduce afacerile diecesane episcopescĭ ca locţiitor al episcopului rĕposat, ér cel de-al doilea „şi în virtutea posiţiei sale de Vicar la Oradea ar fi chemat sĕ dobêndéscă demnitatea de episcop.“ Numai aceştia doi pot fi candidaţĭ serioşĭ şi „decă eventual ei nu s'ar *înţelege* între sine, uşor ar puté sĕ espună din nou diecesa la lupte de partid“. Fie Hamsea, fie Mangra, orĭ care din ei numai aşa pot sĕ se decidă a resolva grelele probleme împreunate cu demnitatea de episcop, decă vor scĭ înainte, că la acest post înalt sunt ridicaţĭ prin încrederea publică şi prin iubirea credincioşilor, ér nu prin compromisurĭ şi pacturĭ, carĭ apoi le-ar lega voinţa şi libertatea de acţiune....

Timişóra, 2 Aprilie n.

Foile maghiare scrieau, că vicariul Mangra ivindu-se în Budapesta, ca din întêmplare, — veḑĭ bine, l'a dus trenul la Budapesta fără scirea lui, — a fost primit de ministru-preşedinte Szell şi a făcut *declaraţiunĭ patriotice.*

De ce natură au fost acele declaraţiunĭ, d-l vicariu nu vréŭ sĕ o spună, deşi a fost de repetite-orĭ interpelat prin foi. Minimul acelei declaraţiunĭ a trebuit sĕ fie, natural, lăpădarea de programul naţional şi alipirea de politica guvernului, altcum până la numirea de „patriotică“ acea declaraţiune nu s'ar fi urcat.

„Trib. Pop.“ deşi până mai erĭ alaltăerĭ voia sĕ trécă de credinciósă programului naţional, a luat în apĕrare pe Mangra, veḑĭ bine netedêndu-i frumósa declarare, şi-l numise din nou amicul sĕu.

Cum se esplică acésta?

De-odată cu Mangra a petrecut şi redactorul „Trib. Pop.“ în Budapesta. A ţinut împreună conferinţe cu vestitul deputat Papp Jozsi, a căruia protecţiune şi-a câştigat'o părintele Mangra pentru casul vacanţei de episcopie. Va sĕ ḑică şi-a asigurat un razim puternic.

Indată după aceea „Trib. Popor.“ în articolul sĕu de fond din nr. 23, sub titlul *„căi de apropiere“*, şi-a schimbat părerea despre vorbirea lui Papp Jozsi, şi desavuând cele scrise mai 'nainte, a aflat că acea vorbire a fost cuminte şi deputatul a avut drept când a condamnat pasivitatea ş. a. Mangra, Papp Jozsi şi redactorul „Tr. Pop.“ sunt déră fraţĭ aliaţĭ!

T.

Italia este patria, capitala papismului.

Tóte puterile vóstre îndreptézá fortamente şi făţiş crucea contra Islamului.

Un singur popor şi-a câştigat în Europa o posiţiune esceptională.

Acésta era Francia.

Acéstă ţérá a luminei, care împlinise atâtea opere marĭ, pentru a stabili la dênsa regnul liberei cugetărĭ, a venit la noi a-se face soldatul aceleaşĭ biserică infailibile, pe care o combătea acasă la ea.

Şi care a fost resultatul acestei aşa numite politice a influenţei francese? Misionarii voştri, cu tótă sciinţa lor, au putut ei vr'odată converti un singur musulman? Şi sforţările desperate ale întregei vóstre diplomaţii, putut'au óre împedeca masacrul unuĭ întreg popor creştin, pe care agresiunile religióse ale propriilor voştri misionarĭ îl mână în braţele esasperării popórelor musulmane?

Un alt subiect încă şi mai deplorabil!

Ruptura spiritului modern cu vechile bisericĭ neschimbate, ruptură, pe care Francia, cu tóte tradiţiunile sale istorice, a sĕvêrşit'o cu preţul atâtor sacrificii durerốse, îi deschide în lumea musulmană un câmp de acţiune de o grandóre incomparabilă.

Pentru a avé idee de avantajele unei asemenea posiţiunĭ, ajunge a reflecta un moment asupra acelor particularităţĭ remarcabile ale sistemului nostru social: Islamul n'are nicĭ patrie, nicĭ naţionalitate.

Nicĭ o preferinţă, nicĭ pentru vr'o rassă, nicĭ pentru vr'un teritor.

Nu esistă pentru comunitatea nóstră universală, decât o singură legătură, cultul unuĭ Dumneḑeu unic.

Nicĭ pentru o dinastie nu esistă drept divin:

Puterea aparţine celui mai înţelept, celui mai virtuos şi celui mai drept, designat prin votul credincioşilor.

Cu acéstă largă basă de asociaţiune şi cu liberul comentar al nesecatelor nóstre evangheliĭ, nimic nu împedecă asimilaţiunea nóstră morală cu un popor, care profeséză principiile, ai căror soldaţĭ ardenţĭ suntem noi.

Dumneḑeul nostru unic posedă, după teologia nóstră, o miie de nume determinate. Aceste o miie de nume se resumă într'un singur cuvênt, cuvênt sublim, pe care nicĭ una din limbile vóstre nu-l póte reda, acesta este *„Hagk“*, care va sĕ ḑică indistinctamente: *Dumneḑeu, Raţiune, Adevĕr, Drept, Justiţie.*

Care este morala, care este filosofia, pe care n'ai puté-o face sĕ isvoréscă din acest Dumneḑeu unic, care se confundă cu cele mai înalte principii ale concepţiunei umane?....

* * *

Noi nu suntem numai Turcĭ tinerĭ, vechĭ patrioţĭ, progresiştĭ convinşĭ, noi suntem înainte de tóte adevĕraţii adoratorĭ ai lui *Hagk*, noi formăm poporul lui *Hagk, Ahli Hagk*; noi combatem pentru imperiul lui Hagk, adecă pentru sosirea raţiunei, a adevĕrului, a justiţiei, a progresului şi a emancipaţiunei generale.

Noi recunóscem tuturor poporelor, tututuror limbilor, tuturor doctrinelor, dreptul de a-se desvolta liber după exigenţele justiţiei.

Noi nu căutăm şi nu admitem nicĭ o cucerire, afară de propaganda pacifică şi tot-déuna sub *imperiul justiţiei.*

Incât pentru legalitatea sub dominaţiunea nóstră directă, noi nu punem de cât o singură condiţiune, însĕ peremptorie, invariabilă, acésta este de a adora fiinţa supremă, pe *Dumneḑeul unic*, şi de a respecta pe apostolii, carĭ ni-au adus binefacerile legilor sale eterne.

Şi, asupra acestui punct capital, trebue sĕ vĕ amintim, că în Olimpul credinţelor nóstre religióse, Isus ocupă un loc atât de înalt, cum numai póte sĕ-şĭ imagineze cultul cel mai entusiast.

Departe de a admite, că el a fost restignit, noi credem că s'a suit viu la ceriu.

Koranul numesce pe acest sublim moralisator: *sufletul lui Dumneḑeu*. Ce ai mai puté adăoga?

Incât pentru profetul nostru Mohamet, pe care ostilitatea profesională a bisericelor vóstre l'a desfigurat atât de mult, noi suntem fericiţĭ a constata, că spiritele vóstre superióre încep a recunósce grandórea operei sale. In mijlocul odióselor vóstre legende, ei regăsesc pe legislatorul

SCIRILE DILEI.

— 28 Martie v.

Proces de pressă contra unui deputat sas. Diarul banffyst „Magyar Szo“ vrea sĕ scie, că procuratura reg. din Brașov a intentat un proces de pressă în contra deputatului dietal L. *Korodi.* Acest proces s'ar basa pe nisce articolĭ, ce au apărut în August și Septemvrie anul trecut în „Kronstädter Zeitung“, care ar conține, după părerea subprocurorului, agitațiune contra națiunei maghiare. „M. Szó“ mai vré sĕ scie, că acusațiunea s'ar îndrepta și contra redactorului responsabil al fóiei și a patru colaboratorĭ ai ei. Tribunalul reg. din Brașov sĕ fi cerut deja dela cameră estradarea lui Korodi. Diarul „Kronst. Ztg.“ n'a confirmat până acuma acéstă scire.

Comandantul de corp în inspecție Comandantul corpului XII din Sibiiu, F. Z. M. Emil *Probst* acuma îșĭ face inspecția reglementară de primăvară în garnisónele Transilvaniei. Dilele trecute a fost în Clușiŭ, ér Sâmbătă, în 12 Aprilie, cu trenul accelerat de după amiadĭ sosesce la Brașov. Inspecția din Brașov va ține 2 dile.

Nou fișpan în Solnoc-Dobâca. Majestatea Sa a dispensat pe fișpanul Br. *Bornemisza* Carol, la propria cerere de postul de fișpan, acordându-i crucea de cavaler a ordinului Leopold, ér în locul lui a numit de fișpan pe *Désy* Zoltan, fost vicefișpan al comitatului Mureș-Turda.

In comitatul Torontal a fost numit fișpan contele *Bethlen* Miklos, fost fișpan al comitatului Hunedórei.

Logodnă. D-l *Stefan Dobrean,* comerciant în Galațĭ, s'a logodit dilele acestea cu d-na *Olga Plopeanu* din Brăila. — Sincerile nóstre felicitărĭ. — D-l *Virgil Boeriu* silvicultor reg. la stat, sublocoten. de artil. în res., s'a logodit în Zagreb cu d-șóra Agnes *Delak.*

Pietro Mascagni în Bucurescĭ Celebrul compositor Mascagni a sosit Lunĭ séra în Bucurescĭ. La sosirea trenului (8 óre 20 m.) o mulțime enormă s'a adunat la gară pentru a face ovațiunĭ maestrului italian. Membrii coloniei italiene numai cu greutate au putut strĕbate pe peron, unde o musică italiană a cântat mai multe bucățĭ așteptând sosirea trenului. Mascagni a sosit acompaniat de soția sa și de artiștii adușĭ cu sine din Italia. In bufet membrii coloniei italiene i-au oferit un „vermut“ de onóre. Eșind de aicĭ studentul în drept *Gherghel* l'a salutat în numele studenților universitarĭ. Mascagni a fost primit cu ovațiunĭ în tot parcursul drumului până la hotelul Bulevard, unde ovațiunile s'au repetat. Mascagni mulțumesce emoționat, ér musica italiană cântă „Deșteptă-te Române“.

Un ministru italian despre Ungurĭ. Diarele unguresci aduc scirea, că ministrul *Nasi* și-a adus aminte în discursul de încheiare a congresului studențesc și de Ungurĭ, prin următórele cuvinte: „Vĕ rog sĕ salutațĭ în numele meu pe toțĭ aceia, carĭ din depărtare și-au trimis dovedile solidarității lor. Cu deosebire însĕ salut pe acei tinerĭ, carĭ represintă aicĭ națiunea maghiară. Italia nu va uita nicĭ odată pe *Kossuth* Lajos, *Türr* István și *Tüköry* Lajos, care a murit la 1860 mórte de erou pentru patria nóstră. Poporul italian va simți tot-déuna simpatie și recunoscință față cu națiunea maghiară cea mare“.

Jubileul de 200 anĭ al reg. 51 din Clușiŭ va începe în diua de 7 Iulie și festivitățile date cu acea ocasiune vor dura 3 dile. Regimentul va primi de jubileu un nou drapel, pe care îl va sfinți episcopul Majlath.

Nou judecător. D-l Alexandru *Ancean,* ajutor de judecător în Gherla, a fost înaintat la rangul de judecător și lăsat în acelașĭ oraș.

Artista violinistă brașovénă *Irena de Brennerberg* a dat de curênd un concert la principesa ereditară de Hohenzollern în Berlin. Princesa i-a dăruit cu acéstă ocasiune o brățară admirabilă. Dilele trecute d-șóra de Brennerberg avù marea onóre de a fi învitată a da un concert la împĕrătésa Germaniei. Majestatea sa distinse pe artista în chipul cel mai măgulitor.

Un „Ungur“ în armata bură. D-l Wimmer Karoly, care se iscălesce „soldat bur și patriot maghiar“ (bur katona és magyar hazafi) adreséză diarului „E—k“ o scrisóre din Lorenzo Marques cu data de 7 Februarie. Din acéstă scrisóre vedem, că Wimmer servesce în armata generalului Botha și că în dilele de 5 și 6 Februarie a luat parte la o luptă (Spitzkopp, nu departe de Lyndenburg), în care au bătut pe Englesĭ. „Te prinde mila — continuă Wimmer — când te uițĭ la aceștĭ Englesĭ miserabilĭ. Care e urduros, care guturăios, care e cu diarhee, dér cei mai mulțĭ sunt rîioșĭ. Nu că este rîie adevĕrată, dér sémănă cu rîia tare și se scarpină, sĕracii, de toțĭ se fac sânge. Bóla acésta e lipiciósă și generalul, după-ce i-a desarmat pe prisonierĭ, i-a alungat afară din tabĕră“. Wimmer descrie apoi pe soldații burĭ. „Aceștia sunt nisce simpli civilĭ, dér răbdătorĭ și vitejĭ. Sunt îmbrăcațĭ ca meseriașii pe la noi. Au puscĭ cu repetiție și revolvere. In fie-care di se recrutéză câte 2—3 soldațĭ, în unele dile câte 20—30. Munițiunĭ avem în belșug. Comanda nóstră a luat mai alaltăerĭ dela Englesĭ un transport cu 12.000 porții conserve, 236 corturĭ. 200.000 cartușe etc. Burii au mai bine de 50 tunurĭ bine ascunse. Eu am fost trimis în Lorenzo Marques cu o scrisóre. Aicĭ au Burii agentură secretă comercială și militară. Augustin Löhr, mare comerciant german, îi represintă pe Burĭ. Sunt găzduit la casă particulară și cele doue fete ale comerciantului Ana și Agnes m'au primit cu cea mai mare bunăvoință“.

Epidemie între rîmătorĭ. In Clușiŭ s'a constatat epidemie între rîmătorĭ, din care causă capitanul orașului a luat mĕsurile necesare prescrise de regulamentul ministerului agriculturei.

Mare-duce și gendarm. Din *Darmstadt* se anunță: In Lunia Pascilor (catolice) marele duce Ernst Ludovic a făcut o escursiune cu bicicleta spre Eberstadt. In societatea lui se afla prințul prusian Henric și nevasta acestuia. Drumul fiind cam noroios, marele duce și óspeții lui se abătuseră pe drumul pietonilor. De-odată apare gendarmul, care provocă pe duce sĕ stea și sĕ se dea jos de pe bicicletă. Marele duce urmà cu supunere poruncei, și gendarmul îl întrebà: „Cine eștĭ d-ta?“ — „Marele duce de Hessa“, dér ca pe cei ce vin după mine sĕ nu-i mai facĭ a-se da jos de pe bicicletă, étă îțĭ spun, că ei sunt prințul Henric al Prusiei și nevastă-sa.“ Gendarmul salutà: — „Alteță regală! Legea e lege“ apoi îșĭ scóse carnetul și însemnà numele prințului. Cronica nu spune însĕ, décă marele duce a plătit pedépsa de 7 mărcĭ cu care se obicĭnuesce a-se pedepsi astfel de contravențiunĭ.

Rectificare. In rĕspunsul d-lui I. *Scurtu* publicat în nr. 65 al „Gazetei“ s'au strecurat trei erorĭ de tipar. Pe pag. 2, colóna 2, alineatul 2, șirul 10 s'a tipărit „popóre“ în loc de *popórele*; alineatul 6, șir 1 „altfel“ în loc de *astfel* și alineatul 7, șir 8 „a prejudeca discuțiunilor“ în loc de a prejudeca *discuțiunile*“.

2 **Un medicament pentru popor.** Prin așa numitul *spirt de vin* (Franzbrandtwein) și *sarea de vin al lui Moll,* pacienților li-se oferă un mijloc vindecător sigur și ieftin contra maladiilor de reumă apoi la rănĭ și umflăturĭ. Prețul unei sticle dimpreună cu îndrumarea necesară e de coróne 1·90 Se trimite dilnic prin rambursă postală de farmacistul și liferantul curțiĭ c. și reg. *A. Moll, Viena 1 Tuchlauben 9.* In farmaciile din provincie și în droguerii sĕ se céră hotărît preparatul *A. Moll,* care e provĕdut cu marca de contravenție și cu subscrierea.

Cine este Riria?

S'a făcut mult svon în jurul publicărei scrierei întitulată „Ultima rază din viéța lui Eminescu“, publicată sub pseudonimul *Riria* în *„Archiva“* din Iașĭ și în alte reviste și diare din Bucurescĭ, cetită în conferință publică la Iașĭ de un artist al teatrului de acolo, d. Dragomir, și anunțată pentru o representație dialogată la Bucurescĭ.

Dér... cine este Riria? In acéstă privință cel dintâi, care dă un rĕspuns, este d. Iosif Vulcan. membru al Academiei Române, prin revista sa *„Familia“* din Oradea-mare.

D-l Vulcan, mergênd la Bucurescĭ cu ocasia sesiunei academice, s'a interesat și a aflat că „sub numele Riria se ascunde o damă din Societatea ieșană. Numele ei adevĕrat este Coralia Gatoschi n. Biberi; familia Biberi este originară din Hotinul Basarabiei, care s'a strămutat la Bacăŭ. Sora ei este d-na Profira Șendre. soția fostului profesor universitar din Iașĭ și Bucurescĭ Alexandru Șendre; frate-sĕu, căpitanul Nicolae Biberi, mort în 1898.

„D-na Coralia Gatoschi a studiat în pensionatul din Iașĭ, dér și a completat studiile prin lecturĭ fórte întinse. A scris din copilăria ei, dela vêrsta de 11 anĭ, dér n'a publicat nimic până acuma. D-l A. D. Xenopol, aflând din spusele sale, că cunoscuse la Repedea pe Eminescu în anul 1886, când celebrul poet scrisese pe albumul ei sub o podóbă de florĭ uscate, pregătite dinainte, frumósa sa poesie „La stéua care a rĕsărit“, a rugat'o mult sĕ scrie nisce amintirĭ asupra convorbirilor avute d-nia ei cu Eminescu; d-na Gatoschi se hotărî după multă stăruință sĕ pună pe hârtie acele amintirĭ sub formă de scrisorĭ către prietena ei.“

D-l Iosif Vulcan adaugă:

D-na Gatoschi este în vêrstă de 32 anĭ. Este mama a patru copii, soția d-lui Vasile Gatoschi, mare proprietar de lângă Iașĭ.

Denunț despre stórcerea de sânge pentru scopurĭ rituale.

Cetim în „D. Z.“ dela 8 Aprilie:

Afacerea celor 2 servitóre, Theresa *Iedlicka* și Augusta *Hruska* s'a terminat de-ocamdată prin aceea, că fetele au fost internate într'o mănăstire din Viena. Fetele au fost supuse erĭ din nou unui interogatoriu.

„D. Z.“ continuă:

Primim următórea adresă: Vĕ rog, pe basa §-lui 19 a legii de pressă, sĕ dațĭ loc următórei rectificărĭ oficiale: „Nu este esact, că cele 2 servitóre, Theresa Iedlicka și Augusta Hruska la ordinul procurorului ar fi fost arestate; adevĕrul este, că amêndouĕ fetele neputêndu-se găsi în locuința lor, au fost căutate și găsite în locuința d-lui Hans Schwer, redactor la „D. V.“, de unde au fost duse la judecătorul de instrucție, spre a fi supuse interogatorului, ér după acésta și după visitarea medicală au fost liberate. Viena, 7 Aprilie (ss) Kleeborn, procuror.“

ULTIME SCIRI.

Viena, 9 Aprilie. In ședința de adĭ a „Reichsrath“-ului, pangermanii au provocat mare scandal din causă, că președintele a dispus votarea asupra posiției din budget menită pentru înființarea unei scóle industriale *cehice* în Budweiss. *Schönerianii* au împiedecat votarea, inscenând sgomot uriaș. Ei scóseră saltarele băncilor și isbiră cu ele în băncĭ, unii bat cu bastónele, s'aud fluerăturĭ etc. Partidul poporal german sprijinesce pe Germanii radicalĭ. Perger, Iro și Hertzog asaltéză tribuna președintelui, unul din secretarĭ e împins la o parte și dat jos de pe tribună Iro smulge clopoțelul din mâna președintelui și-l scutură până-când limba clopoțelului cade la piciórele președintelui. Președintele ridică ședința pe-o jumĕtate de oră.

Petersburg, 9 Aprilie. După „Novosti“, décă turburările în Balcanĭ vor continua, Rusia și Austro-Ungaria vor trebui sĕ facă o demonstrație militară.

Constantinopol, 9 Aprilie. In cercurile normative de aicĭ situația în Macedonia nu inspiră îngrijirĭ seriόse.

Roma, 9 Aprilie. „Tribuna“ declară din nou, că Italia n'are de gând a trimite o expediție în Tripolitania.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

profund, pe moralistul cuceritor, caracterul incomparabil, tipul cel mai desăvêrșit și cel mai estra-ordinar față cu toțĭ profeții voștri cei mai marĭ.

Pentru-ce lăsațĭ sĕ vină preoții voștrii orbĭ sĕ-l insulte în public, până la popórele nóstre înflăcărate de credință, vecĭnic gata a-se sacrifica pentru gloria misiunei sale.

Noi scim, că spiritele strîmte, înjugate la prejudițiile seculare, cred a-șĭ salva sufletul tulburând lumea prin absurdele lor certe de cuvinte. Sĕ le lăsăm în ilusiunile lor de beatitudine. Noi nu vorbim aicĭ decât acelor inteligențe, carĭ vor sĕ vadă și carĭ ne pot asculta.

Decĭ elita Europei luminate, vouĕ miniștrilor, savanților, vedĕtorilor viitorului, vouĕ tuturor soldaților sfintei cause a progresului, vouĕ vĕ adresăm ultima espresiune a dorințelor popórelor nóstre.

Trei sute de milióne de ómenĭ, unițĭ prin aceeașĭ legătură, sunt condușĭ prin degetul provedinței spre aceeașĭ țintă. Țintă sublimă, civilisațiune largă, neutră, laică, universală, așa cum ne poruncesce Dumnedeul nostru și cum vi-o cere pacea lumei.

Nu noi vom fi aceia, carĭ vĕ vom arăta puterea mijlócelor vóstre și datoriile consciinței vóstre. Gândiți-vĕ un moment la sfâșierile fără sfîrșit, la abominațiunile fără nume, carĭ de secole umplu cu lacrĕmĭ cele mai frumóse părțĭ ale globului, și spuneți-ne, décă n'ar fi o crimă a lăsa sĕ se prepare o nouă urmare a calamităților și a destrucțiunei, a lăsa sĕ se sguduie întréga umanitate?

Orĭ care ar fi rĕspunsul vostru, sórta nóstră este pecetluită de acuma prin aceste douĕ hotărîrĭ ale ceriului:

Cult sincer al întregului progres scientific din lume, mórte fericită în adorațiunea Dumnedeului nostru unic, clement și misericordios.

(Vorbele sunt scrise la aparentă de un Musulman, ele representă însĕ principii jidovescĭ și francmasone. Tr.)

Trad. de *Oniță.*

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră dela F r'strău şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. *I Agrologia*, séu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr 2078 din 1897. Costă *5 corone*.

Vol. II *Fitotechnia*, séu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 corone.*

Vol. III. *Zootechnia*, séu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 corone.*

Vol. IV. *Economia Rurală*, séu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ Costă *8 corone.*

Cartea d lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care tratéză tóte cestiunile cele mai marĭ ca şi pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tote ţĕrile locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele mai bune lucrărĭ apărute până acum in limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru şcólele poporale compusă de Teodor Roşiu, nvĕţător la şcóla principală română din Lăpuşul-Unguresc. Ediţiunea a doua. Preţul 60 b. pl. 5 b Porto.

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panaite Iosîn. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sĕrac în ţĕră sĕracă“. Ediţiunea u. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Cărţĭ pentru comercianţĭ şi funcţionarĭ de bancă:

Introducere în contabilitate şi contabilitatea în partidă simplă, de *I. C. Panţu*. O carte bună pentru a învĕţa cu uşurinţă contabilitatea Paginĭ I – V II + 213. Preţul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondenţa comercială“ de *I. C. Panţu*. Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive; scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi espediţiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede, cupóne etc. Preţul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu*. Acéstă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă.* Preţul broş. 2 coróne (+ 10 banĭ porto).

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu*. Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ şi pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit. Preţul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Un capitol din *Contabilitatea duplă* de *I. C. Panţu*. Tracteză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple. Preţul 1 cor. (+ 10 b. p.)

„Cuvêntărĭ bisericescĭ de Massillon“ traduse din originalul francez de *Ioan Genţ* protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare.— Deja a 1898 a apăruse în Oradea mare cartea cu titlu de mai sus, care cuprinde 17 predicĭ de ale vestitului orator eclesiastic francez. Predicile sunt împărţite de traducĕtor după *anul bisericesc rĕsăritén*, şi fie care este pusă la acea Duminecă séu sĕrbatóre, cu a cărei evanghelie se potrivesce predica.—Un volum elegant de peste 400 paginĭ în 8° cu portretul lui Massilon. Traducerea se distinge printr'un limbagiŭ ales. *Preţul 5 coróne* (6 Leĭ 50) plus 30 banĭ porto. Se află de vênḑare la Tipografia *A. Mureşianu, Braşov.*

Nr. 2834—1902.

PUBLICAŢIUNE,

referitóre la încassarea dării de cânĭ pe anul 1902.

Se aduce la cunoscinţa generală, că darea de cânĭ pe a 1902 este prescrisă.

Tot de odată sĕ aduce prin acésta la cunoscinţa generală, că valórea marcelor de cânĭ ce sunt astăḑĭ în us, provĕḑute cu Nr. a. 1901, la 1 Maiŭ a. c. încétă şi că în urmarea acésta cânii carĭ nu vor fi provĕḑuţĭ cu mărcile valabile ale a. 1902 începênd dela 3 Maiŭ încolo vor fi prinşĭ de hinghieriu oraşului.

Marcele de cânĭ cele nouĕ se pot scóte dela casa perceptoratului orăşenesc. Darea de cânĭ se plătesce pentru fie-care câne care este mai bătrân de 3 lunĭ şi sĕ numĕră de odată pe anul întreg atuncĭ când se scóte marca după următórea taxare socotită pe un an:

a) pentru cânii de lux 16 cor.

b) pentru cânii de vênat décă posesorul are cartĕ de vênat, 2 cor.

c) pentru fie-care câne menit sĕ păzéscă casa şi ţinut în spaţiu închis 2 coróne.

Se observă însĕ, că în intravilanul oraşului se plătesce pentru un câne de curte 2 coróne, éră în estravilanul oraşului pentru câte 2 cânĭ de curte, séu pentru 2 cânĭ de turmă în fine pentru 3 cânĭ de turmă aflătorĭ la păşunea de pădure sĕ plătesce câte 2 coróne dare.

Streinii călătorĭ carĭ cercetéză Braşovul şi petrec aicĭ mai mult de 8 ḑile, au sĕ plătéscă pentru fie-care câne cel posed 2 coróne: plata este a se face înainte la perceptoratul orăşenesc.

Până atuncĭ, până când nu şi'a plătit taxa, are sĕ-l provadă cu botniţă şi sĕ-l ducă cu sine legat de sfóră.

Braşov, în 9 Aprilie 1902.

1—2 486. **Perceptoratul orăşenesc.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Aprilie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.—
Renta de coróne ung. 4%	97 50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120 25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%.	100.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.25
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	200.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	162.15
Renta de argint austr.	101.55
Renta de hârtie austr.	101.35
Renta de aur austr.	120.75
Losurĭ din 1860.	152.10
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16 —
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	685.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	672.50
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane	117.37½
London vista	240.10
Paris vista	95.45
Rente de coróne austr. 4%	99.35
Note italiene	93.35

Cursul pieţei Braşov.

Din 10 Aprilie n. 1902.

Bancnota rom.	Cump.	18.98	Vênd.	19.02
Argint român.	„	18.40	„	18.44
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19.10
Galbenĭ	„	11.30	„	11.40
Ruble Rusescĭ	„	126.—	„	127.—
Mărcĭ germane	„	58.50	„	—.—
Lire turcescĭ	„	10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	„	101.—

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reinoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea se li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans“.